

Hnutí DUHA

místní skupina Olomouc

A › Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc
T › 585 228 584
F › 585 228 584
E › olomouc@hnutiduha.cz
W › www.hnutiduha.cz/olomouc
IČO › 44936354
ČÚ › 3313751001/5500

Krajský úřad Zlínského kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
tř. Tomáše Bati 21
761 90 Zlín

Olomouc, 23.6.2011

Vyjádření Hnutí DUHA Olomouc k oznámení „Průmyslová zóna Zubří - inženýrské sítě – 1. etapa“ (Čj. KUZL 40038/2011)

V souladu s ust. § 6 odst. 7 zák.č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění (dále jen „zák. o EIA“), zasíláme příslušnému orgánu níže uvedené vyjádření:

1. Nejasné zdůvodnění potřeby záměru

Záměr budování inženýrských sítí pro průmyslovou zónu na zemědělské půdě mezi Rožnovem pod Radhoštěm a Zubřím je **typickou salámovou metodou postupné zástavby a fragmentace krajiny**, ačkoliv nejsou známi žádní investoři, kteří by měli o tyto plochy zájem (s. 3). Není také nijak doloženo, že po tomto typu pozemků v záplavové zóně existuje reálná poptávka (není citována žádná studie, která by proklamovaný záměr investorů dokládala).

Záměr je mimochodem zcela nekonceptní - není v souladu se schválenou Strategií Zlínského kraje 2009-2020, jejímiž hlavními cíli v sektoru zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky je:

- 1.1. *Zvýšit konkurenceschopnost aplikací výsledků výzkumu a vývoje a inovačními projekty*
- 1.2. *Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice*
- 1.3. *Posílit roli malých a středních podniků*

Nejasný smysl záměru, kde se „*rámcově předpokládá výstavba skladových objektů, čerpací stanice plynu a PHM, drobných služeb a výroby, strojní výroby*“ není ani v souladu s cílem 3.2 „*Zatraktivnit život na venkově a podporovat diversifikaci činností na venkově.*“ Nejasná je také vazba na Strategii využití brownfields ve Zlínském kraji, jejímž cílem by mělo být právě uchránit zemědělskou půdu před další zbytečnou zástavbou, když existují zainvestované a nevyužívané plochy určené pro průmyslové využití.

Evidentním záměrem předloženého projektu je **spekulace s pozemky na zemědělské půdě**, jejichž zasiťováním má dojít ke zvýšení jejich tržní hodnoty a prodeji dalším developerům.

2. Neexistující varianty záměru

Dle příl. 3 zákona č. 100/2001 Sb musí oznámení obsahovat „*zdůvodnění potřeby záměru a jeho umístění, včetně přehledu zvažovaných variant a hlavních důvodů (i z hlediska životního prostředí) pro jejich výběr, resp. odmítnutí*“. Ovšem žádné varianty záměru nebyly předloženy, ačkoliv je to více než žádoucí (viz věcné připomínky k záměru). Nabízí se např. zhodnotit možnost využití starého průmyslového areálu v Rožnově pod Radhoštěm, zařazeného do databáze brownfields ve Zlínském kraji (viz příloha č.1). Předložené oznámení je tedy v **hrubém rozporu se zákonem o EIA.**

3. Nehodnocené kumulativní vlivy

Dle příl. 2 zákona č. 100/2001 Sb. musí být charakteristika záměru a jeho parametry zváženy „zejména s ohledem na (...) 2. kumulaci jeho vlivů s vlivy jiných známých záměrů (realizovaných, připravovaných, uvažovaných)“. Ačkoliv předložené oznámení na několika místech přiznává, že realizace inženýrských sítí je jen první etapa a že uvažovaný průmyslový areál bude větší než je předkládaných 50 hektarů, je výslovně uvedeno, že „kumulativní vlivy mohou nastat až při umístění jednotlivých aktivit, kdy budou kumulativní vlivy hodnoceny (s. 7). Jedná se o další hrubé porušení zákona o EIA, kdy zpracovatel **zcela otevřeně ignoruje zákonné požadavky na předložené oznámení**. Samotné budování inženýrských sítí nemůže být objektivně posouzeno bez znalosti parametrů **konkrétních budov a provozů, pro které mají být sítě v území budovány**. Jednotlivé separátně posuzované etapy mohou mít samy o sobě malý vliv, ale právě kombinace různých vlivů a kumulace může mít významně negativní vliv na životní prostředí. Reálně proto hrozí, že salámovou metodou bude postupně prosazena výstavba budov a provozů, které by v rámci komplexního hodnocení neměly šanci projít. Etapizace záměrů jde v tomto případě evidentně proti smyslu zákona o EIA, který by měl stanovit podmínky pro využití území jako celku.

4. Narušení migračního koridoru velkých šelem

Realizací „Průmyslové zóny Zubří“ v nezastavěném území mezi městy Rožnov p.R a Zubří by došlo k přerušení významného migračního koridoru velkých savců mezi Vsetínskými vrchy a Veřovickými vrchy. Podle dlouhodobých poznatků využívají tento prostor jelen evropský, srnec obecný, prase divoké, ale také zvláště chráněné druhy **rys ostrovid** (silně ohrožený druh) a **vlk obecný** (kriticky ohrožený druh). Jedná se o zvláště chráněné druhy živočichů podle zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“) a zároveň tzv. „naturové druhy“ evropsky významné lokality (EVL) Beskydy. Hlavním cílem EVL je udržet vzácné druhy zvířat, rostlin a přírodních stanovišť alespoň v takovém stavu, v jakém byly v době vstupu ČR do Evropské unie, případně jejich stav zlepšit. Od roku 2003 však nedochází ke zvyšování početnosti populací velkých šelem – zejména vlka, jehož výskyt je zejména v posledních letech stále vzácnější (vlastní pozorování z monitoringu velkých šelem). Jedním z hlavních důvodů kromě pytláctví a odlovu na Slovensku je také fragmentace krajiny. Velké šelmy se vyskytují řídce a potřebují ke svému životu rozlehlá území. Migrační koridory jsou nedílnou součástí jejich biotopu, neboť umožňují kontakt jedinců z různých částí území a zabraňují izolaci dílčích populací šelem. Totéž platí o kopytnících (jelen, srnec, divoké prase), kteří jsou přirozenou součástí místních ekosystémů a základní potravou chráněných šelem. Zejména z dlouhodobého hlediska je proto třeba zabránit další fragmentaci krajiny v prolukách mezi obcemi, které slouží velkým savcům jako přirozené migrační koridory mezi jednotlivými horskými masivy.

V Oznámení v kapitole **D.IV. Opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí** je na straně 53 jako minimalizace dopadu na EVL Beskydy a její předmět ochrany, případně zvláště ohrožené druhy fauny, uvedeno: *Při východním okraji PZ bude ponechán prostor pro volnou migraci zvěře. Bude se jednat o cca 50 m široký lem, kde hranicemi lemu bude osa Starozuberského potoka a plot PZ (rámcově navržené umístění oplocení uvádí příloha č. 2 oznámení). Územím by měla být zachována dostatečná prostupnost pro velké druhy obratlovců. Dle metodiky Hlaváč & Anděl (2001) je navržen bezzásahový koridor o šíři cca 100 m s osou podél Starozuberského potoka, tedy 50 m západně a 50 m východně od koryta toku.* Navržená šíře bezzásahového koridoru o šíři 100 m, která by měla umožnit migraci velkých savců je však z důvodu velkých prostorových nároků chráněných šelem **nedostačující**. Tato skutečnost vyplývá zejména z nové publikace Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (Anděl et al. 2010), která shrnuje výsledky několikaletého projektu VaV Ministerstva životního prostředí ČR VaV-SP/2d436/08 „Vyhodnocení migrační propustnosti krajiny pro velké savce a návrh ochranných a optimalizačních opatření“ kde bylo zmapováno celé území ČR a byly navrženy funkční migrační koridory velkých savců. CHKO Beskydy patří mezi migračně významná území a nezastavěný prostor mezi Rožnovem a Zubřím byl vymapován jako dálkový migrační koridor. Ten by měl být tak široký, aby přecházející zvířata nebyla rušena okolními lidskými aktivitami. Podle odborných zjištění je koridor funkční tehdy, jestliže se jím zvířata nebojí procházet a cítí se zde bezpečně před rušivými vlivy lidské činnosti z okolí. Minimální šířka dálkového migračního koridoru by měla být v zemědělské krajině s malým podílem stromové a

keřové zeleně minimálně 250 m na každou stranu od osy koridoru. Této šíři odpovídá i údolní část koridoru mezi Rožnovem p. R. a Zubřím, která je tvořena loukami a poli. Nárokům přecházejících savců tedy zatím plně vyhovuje. Výstavbou průmyslové zóny by však došlo k přerušení zatím funkčního migračního koridoru a tím i k přímému negativnímu ovlivnění chráněných druhů živočichů, kteří jsou předmětem ochrany EVL Beskydy.

Proto z důvodu reálného ohrožení chráněných druhů živočichů nesouhlasíme s výstavbou průmyslové zóny v daném rozsahu a požadujeme zachování nezastavěného území, případně výrazné zmenšení velikosti navržené průmyslové zóny ve prospěch funkčního (tj. 500 metrů širokého) migračního koridoru pro velké savce.

V předloženém oznámení EIA považujeme část týkající se naturového hodnocení za vadnou a z odborného hlediska za zcela nedostačující. Vliv na migrace velkých šelem je silně podhodnocený, když u rysa se předpokládá nulový vliv a u vlka mírně negativní. Přitom nebylo zohledněno, že rys a vlk migrují na velké vzdálenosti a mohou se vyskytovat i v relativně osídlené krajině. Například model pro střední Evropu vycházející z telemetrických dat rysa ostrovida ze Šumavy a ze Slovinska definoval jako klíčovou pouze jedinou proměnnou, a to spojitost kompaktních lesních celků v rozlišení 80 km², což je průměrné území postačující pro jednu rysí samici (Schadt et al. 2002). Důležitost konektivity krajiny prokázala i studie Niedziałkowské a kol. (2006) v Polsku, kde minimální lesnatost území, které trvale obýval rys, byla zjištěna 40 % a zásadním faktorem ovlivňujícím dlouhodobou životaschopnost populace rysa je považováno právě propojení mezi jednotlivými lesními komplexy.

5. Zhoršení retenční schopnosti krajiny

Převážná část navržené průmyslové zóny se nachází v záplavovém území řeky Bečvy. Zabetonováním zemědělské půdy, která sloužila doposud ke vsaku, rozlivu a zpomalení povodňových vln, dojde ke snížení retenční schopnosti krajiny, tedy ke zrychlení odtoku při extrémních srážkách ze zpevněných ploch, což může způsobit rychlejší průběh povodňové vlny v budoucnu a ohrozit záplavami obce zejména po proudu. Z tohoto důvodu nelze s realizací průmyslové zóny v navrženém rozsahu souhlasit. Předloženou studii Povodí Moravy považujeme za nedostatečnou například proto, že počítá s maximální průtokem Q100, ačkoliv vzhledem ke zvyšujícím se extrémním výkyvům počasí je reálná hrozba pětisetleté nebo i tisícileté vody. V rámci EIA bylo navíc předloženo jen několik vybraných stránek této studie, které nebylo možné podrobněji posoudit a oponovat.

6. Nehodnocen vliv na krajinný ráz

Kromě významu pro migrace velkých savců je nezastavěné území mezi Rožnovem p. R. a Zubřím cenné jako esteticky hodnotná, zemědělsky obhospodařovaná krajina. Výstavbou průmyslové zóny by však došlo k významnému negativnímu vlivu na krajinný ráz okolí, ten však nebyl vůbec hodnocen.

Závěr

Výstavba nové průmyslové zóny v trase migračního koridoru není dostatečně odůvodněná, není posouzena variantně, zhoršila by retenční schopnost krajiny a ohrozila by dlouhodobou životaschopnost populací zákonem chráněných velkých šelem, čímž by se dostala by se do střetu s českým i evropským právem.

Z výše uvedených důvodů požadujeme, aby byl předložený záměr **podroben procesu posuzování vlivů na životní prostředí včetně posouzení různých variant, zahrnující:**

- **300–500 metrů široký migrační koridor (zužující se severním směrem),**
- **vybudování nové průmyslové zóny na brownfields,**
- **nulovou variantu, umožňující přirozenou inundaci Rožnovské Bečvy,**

a aby se zpracovávaná dokumentace vypořádala se všemi našimi shora uvedenými připomínkami.

S pozdravem

Hana Kovaříková
Statutární zástupce Hnutí DUHA Olomouc

Vyřizuje: Michal Bojda, Miroslav Kutal

Prameny:

Anděl P., Mináriková T., Andreas M., 2010: Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce. Evernia s.r.o., AOPK ČR, Liberec, 145 s.

Niedziałkowska M., Jędrzejewski W., Mysłajek R. B., Nowak S., Jędrzejewska B. & Schmidt K., 2006: Environmental correlates of Eurasian lynx occurrence in Poland – Large scale census and GIS mapping. Biological Conservation 133 (1): 63–69.

Schadt S., Revilla E., Wiegand T., Knauer F., Kaczensky P., Breitenmoser U., Bufka L., Červený J., Koubek P., Huber T., Staniša C. & Trepl L., 2002: Assessing the suitability of central European landscapes for the reintroduction of Eurasian lynx. Journal of Applied Ecology 39: 189–203.

Přílohy:

1) Databáze brownfields ve Zlínském kraji - Průmyslový areál Rožnov pod Radhoštěm